

Велислава Дърева:

Българската култура е чалгализирана

Текст и снимка: Мария Захариева

С една от най-известните български журналистки и публицистки Велислава Дърева се срещнах по време на Четвъртата световна среща на българските медии в Мадрид.

Г-жо Дърева, Вие сте носител на редица награди за публицистика. Кои са най-важните от тях?

Два пъти носител на наградата на Съюза на българските журналисти за публицистика – едни път преди 10 ноември и едни път след 10 ноември, наградата „Черноризец Храбър“. Наградата „Оборище“, която се връчва от фондацията на българските възрожденски градове „Оборище“, получих за поредица от документални филми за Васил Левски, за изследователски материали за Левски, Ботев, Захари Стоянов, за Априлското въстание, както и за поредицата „Манифест на новото Средновековие“ в защита на кирилицата. Последната беше преведена и публикувана в университетските издания навсякъде в Западна Европа, където има българистика и славистика. За Батак написах поредица с общото заглавие „Деконструкцията на българската Голгота“. Аз съм сред създателите на гражданското сдружение за защита на българските медии и съм писала редица статии за тях.

Чувствате ли се дискриминирана в България?

Не, не се чувствам дискриминирана. Ако се почувствам по някакъв начин дискриминирана, веднага влизам в бой.

Как се борите?

Всякак. Най-вече с перото. Не че не искам да си извадя шпагата, но няма насреща достоен да бъде пронизан.

Как ще коментирате политическата ситуация в България?

Прекалено сложна е, защото не

е еднопластова. За едни нещата изглеждат много добре, за други – много зле. Ако питаме правителството – държавата цъфти, българинът забогатява, но понеже е черноглед, не иска да си признае, че живее по-добре. Българинът много обича да се жалва. Но нещата са драматични, защото като че ли цялата енергия на обществото и на политиците се изчерпа в мига, в който България стана първоправен член на ЕС. Обществото постигна своята цел и по-нататък не знае какво да прави. А всъщност голямата цел сега започва и предстоят големите предизвикателства към България. Но аз не мисля, че България е готова да отговори на тези предизвикателства, защото явно е нямало стратегическо мислене през цялото това време.

Нямате ли чувството, че през изминалите почти 20 години след 10 ноември 1989 г. българската култура беше съзнателно потъпквана?

Българската култура беше сведена до една просякиня, която все още продължава да хлопа по портите, за да може да има театър, кино,

музика. Българската култура беше унижена, защото може да си просяк, но да се чувстваш горд с това, което вършиш. Тя беше унижена, защото културата ни беше чалгализирана смъртоносно. Това е убийствено. Чалгата е вирус, който е смъртоносен за българската култура. Чалгата е псевдокултура.

А защо в другите бивши социалистически държави културата не беше така унижена?

Защото тези държави са защитавали своята култура, а не просто са се кичили с нея. В България има едно такова особено отношение към културата като към нещо дадено, като към даденост, която все ще си съществува и ще ни спасява, и все ще ни вади от някакви тъмници, и ще вирее от само себе си. Но културата не е трева.

Това нашите политици разбират ли го?

Не, никога няма да го разберат. Една Русия, например, има силна проекционистка политика по отношение на културата. Какво ли не се случи в тази държава, но културата ѝ цъфти и се развива. А в България първите унижени и оскъргени бяха творците и интелектуалците.

Явно властта няма нужда от културни дейци.

Всяка власт има нужда от много интелигентни апологети, лакеи, слуги и обслужващ персонал. Но творецът не може да бъде лакей, защото няма да е творец. И при социализма имаше придворни поети и писатели, но те не се ползваха с добро име в обществото.